

Den savnede

Arnulf Øverland

Fru Hempel stod nettopp og ryddet av kjøkkenbenken, da det ringte. Hun hadde ikke kledd seg ordentlig ennå; men Etti var gått, så hun fikk gå og lukke opp selv.

Det stod en mann utenfor med skyggelue og grå kappe. Han hadde en sekk under armen. Han sa ikke noe, bare stod og så på henne; kremtet litt, men sa ikke noe.

Hun ville slå døren igjen – hun hadde ikke noe å gi bort. Forresten likte hun ikke sånne som kom og ringte på dørene – og slett ikke når hun var alene i huset.

Da gikk han innpå henne og tok i døren.

– Lise! sa han.

Kjente han henne? Fru Hempel stirret inn i det utslitte og værbrente ansiktet, – det lignet noe hun hadde drømt. Stemmen lignet også ... Så skrek hun. Hun slapp taket i døren, vek bakover, famlet seg gjennom entreen og inn i stuken og satte seg.

Mannen kom etter.

– Det er meg! sa han.

– Lever du? hvisket hun. Skrekken fylte henne helt opp til halsen.

– Ja, sa han.

– Og vi som trodde du var død!

– Nei. Nei, jeg ble tatt til fange.

– Du stod på listen blant de savnede. Og så hørte vi ikke mer fra deg. Ikke et ord. Hvorfor skrev du ikke?

– Det var ingen post. Vi prøvde å få sendt brev noen ganger, og de sa de skulle sende dem, men ... Siden hadde vi ikke papir.

– Var det i Russland, du var?

– Ja, i Sibir.

– Hele tiden? – Det var i 1915 du ble borte?

– Ja.

– Og nå har vi 1930. – Femten år.

– Ja.

– Men hvorfor kom du ikke før? Krigen var jo slutt i 1918!

– I 1918? – Nei. Vi var i fangeleiren ved Krasnojarsk i tre år. Og så kom Koltsjak. Så gikk vi med ham mot bolsjevikene. Og så ble vi fanget på ny. Det var i 1919. Siden

var vi på veiarbeid for det meste – og landarbeid.

– Dere var ikke i fangeleiren hele tiden da?

– Nei, de siste årene var vi fri.

– Kunne dere ikke komme hjem igjen da?

– Gå rundt jorden? – Nei.

Hun så på ham. – Det var hennes mann som var

kommet tilbake. En grå, halvgammel mann som lignet

Georgs far. Engang hadde hun vært gift med ham – det vil si hun var jo faktisk gift med ham!

Hun så på ham. Hun var ikke redd mer. Denne fatige, gamle mannen var hun ikke redd. Men hun visste ikke hva hun skulle gjøre med ham. Han stod der foran henne med sekken under armen ennå; men hun fikk ikke til å be ham sitte ned – for han var jo hjemme hos seg selv på en måte.

Det gikk noen ute i trappegangen. Hun hadde glemt å lukke dørene etter seg. Hun var litt matt i knærne ennå, kjente hun.

– Skal du ikke legge fra deg sekken din? sa hun.

– Jo. Han gikk hen til døren og satte den fra seg. Der stod en stol også. Han fikk sette seg. Luen la han oppå sekken. Han var temmelig trett, hadde gått hele veien fra Schlesischer Bahnhof.

– Har du spist frokost? Vil du jeg skal smøre litt mat til deg? spurte hun.

– Ja takk.

Hun gikk ut og satte kaffekjelen over.

En stund etter kom hun inn igjen, påkledd, med kåpe og hatt. – Ja, nå er det ferdig til deg. Jeg får gå nå, jeg. Jeg er tilbake til middag.

– Skal du gå?

– Ja, jeg må gå i butikken.

– Butikken?

– Ja? – Verkstedet!

– Å ja, javel! Har du det enda?

– Ja da!

– Kan du drive det da?

– Ja, det kan jeg vel. Hva skulle vi ellers leve av?

– Nei. Men har du lært noe da?

– Ja, det har jeg da. Og så har jeg jo Nolte. Ja, Nolte er urmaker altså. Og jeg står i butikken.

– Ja visst, ja.

– Ja, nå må jeg nok gå. Herreje, klokken er over ni! Adjø da!